

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:9

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder. — Het nadrukken van de inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht.

Medewerkers: Ds F. A. den Boeft, Helpman; Ds E. T. v. d. Born, Amersfoort; Ds R. H. Bremmer, Zwolle; Ds J. van Bruggen, Assen; Ds D. J. Buwals, Kampen; Prof. P. Deddens, Kampen; Ds L. Dockes, Hilversum; Ds D. van Dijk, Groningen; Ds J. Franke, Rotterdam; P. Groen, Rotterdam; Prof. B. Holwerda, Kampen; H. v. Huizen, Groningen; A. Janse, Breda; Dr P. Jasperse, Leiden; Ds B. Jongeling, Apeldoorn; Ds H. Knoop, Rotterdam; Ds J. Meester, Amsterdam; Mr Dr J. Meulink, Enschede; Ds H. M. Mulder, Kampen; Rudolf van Reest; Dr G. K. Schoep, Den Haag; A. Schilder, Den Haag; Ds H. J. Schilder, Utrecht; Ds J. Smelik, Groningen; Ds J. P. v. d. Stoel, Grootegast; D. Stroo, Bussum; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia, Pa, U.S.A.; Prof. C. Veenhof, Kampen; Ds G. Visée, Kampen; Ds C. Vonk, Schiedam; Ds F. de Vries, 's-Gravenhage; Ds D. K. Wielenga, Rotterdam; A. Zijlstra, Groningen.

Alle stukken bestemd voor de Redactie: Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 14, Kampen; voor medewerkers: rechtstreeks aan hen of aan de administratie.

Adm.-adres: Oosterbaan & Le Cointre N.V., Goes. Tel. 2424 — Postrek. Nummer 406040 ten name van „DE REFORMATIE“, GOES.

Abonn.: f 4.50 per halfj., buitenl. f 11,— per jaar; losse nummers 20 cent, alles bij vooruitbetaling. Advertentiën: 20 cent per m.m.

INHOUD: Hoofdartikel: De kerk en haar diensten, 9. — Uit de Schrift: Volhardend bidden om recht (Lk 18 vs 7). — Kerkelijk leven: Artikel kerkelijk leven. — Verslagen v. h. Amersfoortse Congres. — 16 of 17? — Brochures de Bondt-Weggemans, 3. — Orgel-offer — Kerk-instituering op Borneo? — Op en om 't kerkplein:

Philatelisten. — Vakwetenschap en Practijk: Chr. geneeskunst en Buchman-beweging, 6. — Lit. en Kunst: Op de keper beschouwd. — Opv. en Onderwijs: De plaats van onze kinderen naar de H. Schrift, 1. — Groninger Brieven. — Perschoon. — Kerknieuws.

De kerk en haar diensten (Art. 28 N.G.B.)

HOOFDARTIKEL

IX Wij gelooven en belijden een kerk „buiten welke geen zaligheid is“

Op den Pinksterdag wordt dus aanyankelijk de nieuwtestamentische kerk losgescheurd uit het historische volk Gods Israël. En die nieuwtestamentische kerk neemt den schat der zaligheid, welke uit de Joden is, mee. De apostelen moeten nu de wereld in om dien schat uit te deelen, predikende het Evangelie aan alle creaturen, en buiten die ambtsdragers, door Christus geroepen tot de Evangelieverkondiging, is er dan geen zaligheid. Zij zijn de dragers van het Woord Gods, en alleen voor wie dat verkondigde Woord geloofd en zo medegebouwd wordt op 't fundament der apostelen, is er zaligheid. De historische wording der kerk, de historische vergadering van allen die Christus gekocht heeft met Zijn bloed, is gebonden aan de prediking van het Evangelie, de ambtelijke verkondiging van 't Woord met bevel van geloof en bekeering. De woorden Gods zijn nu toebetrouwd aan de door Christus geroepen nieuwtestamentische ambtsdragers. De zaligheid is nu uit de apostelen. Hoe zullen zij gelooven in Hem, van Welken zij niet gehoord hebben? en hoe zullen zij hooren, zonder die hun predikt? en hoe zullen zij prediken, indien zij niet gezonden worden? (Rom. 10:14, 15). Zonder zending geen prediking, en zonder prediking geen geloof. Welnu, de apostelen zijn de gezonden. Door hun prediking wordt het geloof gewerkt. Buiten die prediking is er geen zaligheid. Dat is: er is geen zaligheid buiten de ambtelijke verkondiging van het Evangelie, buiten de ambtelijke bediening der verzoening, buiten de kerk in haar ambten en bedieningen.

Buiten het Evangelie van Jezus Christus is geen zaligheid. Maar dat Evangelie hangt niet in de lucht. Het is toebetrouwd aan de apostelen, opdat die het zouden verkondigen, opdat die de verzoening in het bloed van Christus zouden bedienen, opdat die den schat der zaligheid zouden uitdeelen. Dat Evangelie is toebetrouwd aan de nieuwtestamentische kerk, de nieuwtestamentische institutionele kerk, zichtbaar optredend onder de ambten. En zoo is er buiten de kerk geen zaligheid.

Dat Evangelie is door de apostelen overgedragen. Het ambt der apostelen, die getuigen waren van Christus' opstanding, heeft afgedaan. Maar daar zijn andere ambtsdragers gekomen: ouderlingen; ouderlingen, die arbeiden in 't Woord en in de leer, herders en leeraars (1 Tim. 5:17, Efeze 4:11). Aan Timotheus wordt opgedragen: En hetgeen gij van mij gehoord hebt onder vele getuigen, betrouw dat aan getrouwe mensen, welke bekwaam zullen zijn om ook anderen te leeren (2 Tim. 2:2).

De schat der zaligheid, de schat des heils, wordt dus overgegeven aan opvolgers, die getrouw moeten zijn, die dus dien schat ook zuiver moeten bewaren. En zoo komt er apostolische successie in de kerk en krijgt de kerk haar geschiedenis. Die apostolische successie en die kerkgeschiedenis worden nu bepaald door de bewaring van het fundament van apostelen en profeten,

door de bewaring van de leer der apostelen: Voorts, broeders! ik maak u bekend het Evangelie, dat ik u verkondigd heb, hetwelk gij ook aangenomen hebt, in hetwelk gij ook staat, door hetwelk gij ook zalig wordt, indien gij het behoudt op zoodanige wijze, als ik het u verkondigd heb (1 Cor. 15:1, 2). Het ambtelijk verkondigde Evangelie moet behouden, bewaard worden. En zoo is er zaligheid.

Maar die bewaring is er niet altijd geweest in de historie. Er treden in de kerk ook kwade herders en valsche leeraars op. De Schrift spreekt er herhaaldelijk van, b.v. 2 Petr. 2:1. Dan komt er verduistering van het Evangelie en vervalsching van het Evangelie. Er wordt aan het Evangelie toegedaan en er wordt van het Evangelie afgedaan. Het Evangelie wordt vermengd met geboden en leeringen van menschen. Dat is niet altijd gemakkelijk te herkennen. De duivel doet zich voor als een engel des lichts. De wolf komt in schaapskleeren. Bovendien is de valsche profetie naar den mensch. Voor 't Juda van Jeremia's dagen was 't aangenamer om te hooren naar de valsche profetie, die sprak van „vrede, vrede!“ (Jer. 6:14), dan om te luisteren naar de woorden van den waren profeet, die sprak van gericht.

Zoo sluip de valsche leer, vervalsching van 't Evangelie de kerk binnen. Dat is in de historie ook metterdaad gebeurd. In de hoe langer hoe meer Roomsche wordende kerk hebben menschelijke leeringen 't Evangelie overwoekerd, en heeft menschelijke heerschappij de heerschappij van Christus verdrongen. Maar de Heere, die beloofd heeft, dat Hij Zijn kerk zal bewaren, geeft reformatie, wederkeer naar Zijn Woord, de reformatie van de zestiende eeuw. Hij verwekt in Zijn genade en trouw mannen, die het bederf der kerk zien, die het licht van het Woord weer op den kandelstaar plaatsen en die oproepen tot wederkeer, tot nieuwe gehoorzaamheid aan het Woord des Heeren, tot wegdoen van alle afgoderij en beeldendienst, om alleen den Heere te dienen in gehoorzaamheid. Toen had de geheele kerk aan dien oproep gehoor moeten geven en zich aan dat Woord des Heeren moeten onderwerpen. Dat gebeurde echter niet. Er werd verharding openbaar, voortgaan in de wegen van eigenwilligheid, verzet tegen het Woord des Heeren. En er ging gebeuren wat Christus Zijn discipelen had voorspeld: Zij zullen u uit de synagogen werpen; ja, de ure komt, dat een iegelijk, die u zal dooden, zal meenen Gode een dienst te doen (Joh. 8:2). „Uit de synagogen werpen“, dat is niet een relletje van een opgewonden troep, maar een officiële ambtelijke handeling: treffen met de tucht, buitensluiten buiten de gemeenschap der kerk. Zoo is met Christus zelf gehandeld. Christus is officieel uitgebannen uit de gemeenschap van het Joodsche volk. Hij heeft geleden buiten de poort der heilige stad (Hebr. 13:12). Zoo gaat het ook met Zijn dienstknechten: Een dienstknecht is niet meerder dan zijn heer. Indien zij Mij vervolgd hebben, zij zullen ook u vervolgen (Joh. 15:20).

De vervalschte kerk is de ware geloovigen gaan uitwerpen en gaan dooden. En daarmee heeft zich ten opzichte van de Roomsche geworden kerk voltrokken, wat ook gebeurd was met de Joodsche kerk, die Christus en Zijn discipelen had uitgeworpen: de Joodsche kerk hield op kerk te zijn, en op den Pinksterdag heeft de Heere publiekelijk de nieuwtestamentische gemeente geproclameerd als Zijn volk, temidden waarvan Hij wilde wonen, door den Heiligen Geest uit te storten niet in den tempel, maar in de plaats waar de apostelen met de nieuwtestamentische gemeente vergaderd waren. De lijn der kerk liep nu verder door over hen. Welnu, iets dergelijks gebeurt ook in de zestiende eeuw. Wanneer de vervalschte kerk de ware geloovigen gaat vervolgen en uitwerpen, gaat treffen met den officiële banvloek, dan houdt zij op kerk te zijn, d.i. vergadering der geloovigen, en dan loopt de lijn der kerk door daar waar de vergadering der geloovigen gevonden wordt. Met de reformatie werd de eene heilige katholieke kerk niet in twee deelen gesplitst, een gezuiverd, ge-reformeerd deel en een ongezuiverd Roomsche deel. Maar de eene heilige katholieke kerk was daar, waar het Evangelie bewaard werd, waar verder gebouwd werd op het fundament van apostelen en profeten, waar het karakter der kerk werd vastgehouden, waar de ware geloovigen niet werden uitgebannen, maar werden vergaderd.

Het Evangelie, waaraan de zaligheid verbonden is, werd bewaard door Gods genade. Maar niet bij Rome, doch bij de kerk der reformatie. Bij Rome was het verduisterd en vervalscht. En onze vadersen getuigen van Rome, dat daar niet werd gevonden geloof in den eenigen Zaligmaker Jezus, want ofschoon er nog wel was — dat wordt trouwens steeds minder — een in Hem roemen met den mond, er was een Hem verloochenen met de daad (Heid. Cat. Zondag 11).

Waar was toen de zaligheid? Niet bij Rome, maar bij de kerk der reformatie, die door het zuivere Evangelie der genade de geloovigen vergaderde.

Ditzelfde geldt van elke waarachtige kerkreformatie. Ook in de vorige eeuw, toen sinds geruimen tijd verval in de kerk was binnengeslopen en het Evangelie der genade verduisterd en vervalscht was door 'n evangelie van den braven, godsdienstigen, verlichten mensch, gaf de Heere wederkeer tot de gehoorzaamheid aan Zijn Woord. Ook toen verwekte de Heere mannen, die de gebreken der kerk aanwezen uit het Woord Gods en die opriepen tot uitbanning van alles wat met den wil des Heeren in strijd was. Ook toen werden deze mannen vervolgd en uitgeworpen en werd hun eemaandheid aangedaan van de zijde van en op instigatie van de officiële „kerk“ in bond met de overheid van die dagen. Daarmede heeft die officiële „kerk“ het karakter der kerk als vergadering der geloovigen prijsgegeven.

En ditzelfde heeft zich in onze eeuw herhaald, toen ook uitgeworpen werden mannen die de kerk wezen op haar gebreken en opriepen tot reformatie. In die uitwerping van ware Christ-geloovigen zijn de gebonden kerken den weg opgegaan van de Joodsche, de Roomsche en de Ned. Hervormde kerk. En ook in onze eeuw bleef de lijn der kerk doorlopen daar waar het Evangelie zuiver werd bewaard en waar vastgehouden werd aan het karakter der kerk: vergadering der geloovigen. En buiten die kerk, wijl buiten het zuivere Evangelie, is geen zaligheid.

Daarmede roemen we niet in menschen. En wanneer we zoo geloovig spreken van de „ware kerk“, dan zit daarin geen hoogmoed of zelfverheffing, dan is dat alleen maar een roemen en prijzen van den Heere. Die in Zijn genade en trouw nog geen afgesneden zaak met ons heeft gemaakt, maar hier in deze

landen nog Zijn kerk heeft bewaard bij en doen wederkeren tot Zijn Woord, ondanks ontrouw en afval bij Zijn volk.

Alle roem is uitgesloten! Die roemt, roeme in den Heere!

Buiten de kerk, wij buiten het Evangelie, dat aan de kerk is toebetrouwd en door Gods genade door de kerk is bewaard, is geen zaligheid.

Door de Roomsche kerkleer wordt niemand zalig: daar is een verloochen van Jezus met de daad (Heid. Cat. Zondag 11), daar wordt vervloekte afgoederij gepleegd (Heid. Cat. Zondag 30), daar belijdt men de onbevleete ontvangenis en de lichamelijke hemelvaart van Maria (1854 en 1950), daar belijdt men de onfeilbaarheid van den paus (1870).

Wie, nog zijnde in het Roomsche instituut, zalig wordt, die wordt zalig niet door de Roomsche kerkleer, maar door het Evangelie van Christus, dat in de ware kerk zuiver is bewaard.

Door de leer van het Hervormde instituut wordt

ook niemand zalig. Want dat instituut huldigt de leer-vrijheid, zoodat daar geloofend kan worden de op-standing van Christus (Zaalberg, vorige eeuw), zoodat daar de belijdenis omtrent Christus' geboorte uit de maagd Maria kan vervalscht worden tot iets als een leerzaam verhaal (Barth).

En door de leer van het synodalistisch instituut wordt ook niemand zalig. Want daar stelt men als criterium voor de vergadering der kerk het „houden voor wedergeboren": Tenzij gij de kinderen houdt voor wedergeboren, gij kunt bij ons geen ambt bekleeden en geen Avondmaal vieren.

Buiten de kerk geen zaligheid, dat is: buiten het Evangelie geen zaligheid. Maar dat Evangelie is aan de kerk toebetrouwd, en de schat der zaligheid wordt uitgedeeld door de ambtelijke verkondiging van het Evangelie. En waar dat Evangelie zuiver bewaard wordt, daar is de zaligheid, daar is de heilige algemeene of katholieke kerk.

B. JONGELING.

Volhardend bidden om recht

„Zal dan God geen recht doen zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen?" Lukas 18:7.

Herhaaldelijk vermaant de HEERE zijn volk om volhardend te bidden. „Volhardt in het gebed" (Rom. 12:12). „Houdt sterk aan in het gebed, en waakt in hetzelfde met dankzegging" (Col. 4:2). „Bidt zonder ophouden" (1 Thess. 5:17).

Ook de gelijkenis van de weduwe en de onrechtvaardige rechter heeft deze strekking. „dat men altijd moet bidden en niet vertragen".

De Heere Jezus heeft zijn gemeente voorspeld, dat ze in deze wereld verdrukking zal hebben. Hij zendt zijn discipelen als „schapen temidden der wolven".

De gelovigen zullen vervolgd worden om der gerechtigheid wil. De mensen zullen hen smaden en vervolgen en liegend alle kwaad tegen hen spreken om Christus' wil (Matth. 5:10, 11). Als dat de uitverkorenen overkomt moeten ze niet moedeloos worden. Ook er niet aan wanhopen of de HEERE hun wel recht zal verschaffen. Maar in het gebed volharden en dag en nacht tot God roepen.

Jezus sprak de bekende gelijkenis om z'n discipelen daartoe aan te sporen. Er was een rechter in een stad. Hij vreesde God niet en ontzag geen mens. Hij was niet bang voor Gods toorn en gaf om het oordeel der mensen niet. Een echte potentiaat, die deed wat goed was in zijn ogen. Het is niet best als een verdrukte aan zulk een mens is overgeleverd. Dat was nu het geval met een weduwe. Ze had geen sterke man om voor haar rechten te strijden. Haar enige toevlucht was de rechter. Die zou en moest haar goed doen. Ze had een tegenpartij. Haar was onrecht aangedaan. En ze stond in het gelijk. Maar ze kon zichzelf geen recht verschaffen. Hoe eerlijk haar zaak ook was. In haar nood kwam ze tot de rechter en zei: „Doe mij recht tegen mijn wederpartij". Dat deed ze niet één keer maar herhaaldelijk. Ze kwam voortdurend, zo staat er letterlijk.

Als ze na de eerste rechtszitting naar huis moet gaan laat ze het er niet bij zitten. De volgende keer is ze er weer. En als ze dan nog geen recht vindt herhaalt ze haar eis nog eens. Zolang heeft ze volgehouden totdat de rechter haar recht deed. Het „gezeur" begon de man te vervelen.

Hij zei bij zichzelf: „Hoewel ik God niet vrees en geen mens ontzie, nochtans omdat deze weduwe mij moeilijk valt, zo zal ik haar recht doen, opdat zij niet eindelijk come en mij het hoofd breke".

Hij vond die vrouw lastig. En was bang, dat ze niet ophouden zou en hem zodoende het leven zou vergallen. Het kon weleens zover komen, dat ze hem een blauw oog zou slaan! Om van haar af te wezen, deed hij dan maar recht.

Natuurlijk wil de Heere Jezus van deze rechter geen woord goeds zeggen. Er deugde niets van. Hij spreekt uitdrukkelijk van de onrechtvaardige rechter. Er is geen sprake van dat Jezus deze man met God vergelijkt of liever, dat Hij God met deze rechter vergelijkt. Het gaat alleen om de volharding van de weduwe, die maar niet ophield met vragen. En om het recht, dat zulk een rechter haar tenslotte verschafte.

Als die weduwe, ondanks alle teleurstelling, in haar schijnbaar hopeloos geval toch volhoudt, hoeveel te meer moeten de uitverkorenen dan wel volharden in het gebed om recht.

Als zulk een kerel tenslotte toch recht verschafte op aanhoudend aandringen, hoeveel te meer zal dan God wel recht doen aan de uitverkorenen.

„Zal God dan zijn uitverkorenen geen recht verschaffen, die dag en nacht tot Hem roepen en laat Hij hen wachten?" (vs 7).

De vertaling van de laatste woorden van dit vers is zeer moeilijk. Stellig wil Jezus zeggen, dat God zijn uitverkorenen recht zal doen. En dat Hij hen niet moedeloos laat wachten. Er staat immers uitdrukkelijk „Ik zeg u, dat Hij hun haastelijk recht doen zal".

Er komen onwillekeurig een paar vragen bij ons op. Mogen we God wel om ons recht bidden? Hebben

we wel recht? Wie zijn die uitverkorenen? Doet de HEERE wel haastelijk recht aan zijn volk? Wat de eerste vraag betreft: Inderdaad mogen we om recht bidden. Als de zaak waarmee we tot de HEERE komen recht is. Zo lezen we in 2 Kron. 20 vs 12, dat Josafat de HEERE bidt om recht te doen. De Moabiteten en Ammonieten bedreigen de erfenis, die God aan zijn volk gegeven heeft. Zij doen onrecht. Josafat beroept zich op de HEERE. „O onze God! zult Gij geen recht tegen hen oefenen? Want in ons is geen kracht tegen deze grote menigte die tegen ons komt, en wij weten niet wat wij doen zullen, maar onze ogen zijn op U."

David bidt: „Doe mij recht, HEERE, want ik wandel in mijn oprechtheid en ik vertrouw op de HEERE, ik zal niet wankelen" (Ps. 26:1). „Doe mij recht naar Uw gerechtigheid, HEERE mijn God, en laat ze zich over mij niet verblijden" (Ps. 35:24). „Doe mij recht, o God! en twist Gij mijn twistzaak; bevrijd mij van het ongoederfieren volk, van de man des bedrogs en des onrechts" (Ps. 43:1).

Er is in de Schrift sprake van God, „die het recht van de weduwe en de wees doet en de vreemdeling liefheeft, dat Hij hem brood en kleding geeft" (Deut. 10:18). Als de rechtvaardigen om hun vasthouden aan de HEERE, om hun wandelen in de wegen des HEEREN, om hun opkomen voor waarheid en recht in de Kerk, verdrukt worden en het moeilijk hebben, dan mogen ze God bidden bij dagen en bij nachten om recht en ze mogen zeker weten, dat Hij „hun gerechtigheid zal doen voortkomen als het licht en hun recht als de middag" (Ps. 37:6).

Wat de tweede vraag betreft: De uitverkorenen zijn de geroepenen, de gelovigen, de begenadigden. Op 17:14 spreekt op deze manier van geroepenen en uitverkorenen en gelovigen. Dat is verkiezing van God als we mogen geloven, dat we in de wegen des HEEREN mogen blijven, als we om der gerechtigheid wil smaadheid moeten dragen. Dat woord uitverkorenen hoeft ons niet te doen schrikken. We kennen onze verkiezing aan onze roeping door het evangelie. En wat de vraag betreft of de HEERE haastig recht doen zal, daarop antwoordt de Heere Jezus: Hij zal dat inderdaad doen.

Maar daarbij moeten we wel bedenken, dat Gods wegen hoger zijn dan onze wegen en zijn gedachten dan onze gedachten.

„Doch deze zaak zij u niet onbekend, geliefden, dat één dag bij de Heere is als duizend jaren en duizend jaren als één dag" (2 Petr. 3:8).

Wij kunnen Gods doen met zijn volk en zijn vijanden niet berekenen. Het duurt ons veel te lang. Wij dreigen moedeloos en ongeduldig te worden. Maar dat mag niet. De Heere zal zijn volk recht doen. Op z'n tijd en op z'n wijze. Maar Hij doet het. Ontwijfelbaar zeker. Zelfs al zouden de verdrukten het zelf niet meer beleven, dan gebeurt het toch. Laten wij maar volharden in het gebed. In gelovig verwachten. Want daarvoor is geloof nodig. Dat zegt de Heiland in vs 8: „Doch de Zoon des mensen, als Hij komt, zal Hij ook geloof vinden op de aarde?" Zal Hij dat geloof vinden, dat nodig is voor de volharding in het gebed? Het geloof verwacht alles van de Heere. Die recht verschaffen zal. Vaak reeds in deze bedeling. En anders zeker als Hij komt om te oordelen de levenden en de doden. Laten we maar toezien, dat we volharden in het geloof en in het gebed. Dan zullen we niet beschaamd worden. In der eeuwigheid niet.

Dit alles kreeg weer praktische betekenis in de laatste jaren. We ondervonden onrecht. We werden en worden — ten onrechte — uitgemaakt voor scheurmakers en bestrijders van de waarheid.

We krijgen te horen: Jullie wilt niet anders. Jullie breekt af en scheurt.

Velen hebben het door de vrijmaking moeilijk gekregen. Ze hebben veel moeten loslaten, waaraan ze gehecht waren. Ze zouden gaarne willen, dat de „te-

genpartij" hun recht zou erkennen. Waarom blijft men ons als scheurmakers schelden? Waarom blijft men ons moeite en verdriet aandoen? Laten we maar niet denken, dat wij met onze argumenten nog veel zullen bewerken. Waar het hart gekozen heeft, daar helpen duizend argumenten niet. Al worden er duizend stukken op tafel gelegd, men luistert toch niet. De zaak waarvoor we streeden en strijden was en is recht. Laten we maar volharden in het gebed. En daarin niet verslappen. „Kent de HEERE in al uw wegen en Hij zal uw paden recht maken."

Dat kennen de uitverkorenen. Dat roepen in slapeloze nachten. Dat bidden midden onder hun werk. We moeten het maar niet vreemd vinden, dat we onrecht lijden. Dat kunnen we niet ontgaan. Dat heeft de Heere ons voorzegd. Vindt de Heere geloof bij ons als Hij wederkomt? Dat geloof, dat alles van Hem verwacht?

„Wentel uw weg op de HEERE en vertrouw op Hem: Hij zal het maken, en zal uw gerechtigheid doen voortkomen als het licht en uw recht als de middag."

H. J. J.

UIT DE SCHRIFT

KERKELIJK LEVEN

Artikel kerkelijk leven

In verband met onze opmerkingen over de kwestie „Zeeland" (ter zake van ds v. Herwijnen) ontving ik verleden week een ingezonden stuk, met verzoek tot plaatsing. Daaraan voldoende begon ik in een artikel van enige kolommen beantwoording van de eerste opmerkingen in het stuk.

Dinsdagmorgen bereikte me evenwel een telegram, met bericht, dat het ingezonden stuk voorlopig teruggenomen werd en verzocht werd, het deze week niet te plaatsen.

Zo komt het, dat onze lezers geen artikel op deze plaats aantreffen. 't Was geen luiheid. K. S.

Verslagen van het Amersfoortse Congres

Dezer dagen zijn aan de adressen van hen, die zich indertijd als deelnemers van het bovengenoemde congres hadden opgegeven, de verslagen van dit congres toegezonden. Zoals vanzelf spreekt, hebben er sinds dit congres werd gehouden vele adreswijzigingen plaats gevonden. Voor zover deze adreswijzigingen aan de administrateur bekend waren, is het verslag aan het nieuwe adres verzonden. Ondanks alle moeite welke aan de goede adressering werd besteed, is toch een aantal verzonden verslagen als onbestelbaar terug gezonden. Willen zij, die deelnemer aan het congres zijn geweest, maar het verslag nog niet ontvingen, even hun adres opgeven aan de Heer J. Bos, Broederweg 15, Kampen? Dan zal het hun worden toegezonden.

Met dank ontving het Comité van velen, aan wie het Verslag werd toegezonden, de daarvoor gevraagde gulden. Maar zeer velen vergaten tot dusver die op te zenden. Zouden ze dit alsnog willen doen? Het giro-nummer waarop deze gulden gestort kan worden is: 28869. Bij voorbaat onze dank!

16 af 17?

Een lezer maakt mij opmerkzaam op een verschrjving in onze „Zwijgen en verzwijgen".

Daar schreef ik: „In mijn brief van 13 Dec. (1943) gaf ik ook duidelijk aan, dat het me niet alleen maar op dat ene zinnetje (voor wedergeboren houden) ging, doch dat ik op de uitsprakenREEKS van 1942 „ernstige kritiek gegrond achtte". Iedereen in de Synode WIST dus, dat de snelste manier om mij van de baan te werken was: eis van hem, te beloven, dat hij niets zal leren (OP ZESTIEN PUNTEN) wat niet helemaal overeenkomt met de ZESTIEN uitspraken" (blz. 191, kol. 3). Verderop in dezelfde kolom komt nog dit voor: „Zo vaak iemand de plicht heeft..... zich uit te spreken over „het probleem", waarmee een onjuist geachte uitspraak zich occupeeret, met het probleem in zijn logische samenhangen (!) zal hij — al probeert hij ook de eierendans — hij een conflict niet mogen vermijden (het ging immers over het NIETS leren, dat niet TEN VOLLE met die zestien punten in overeenstemming was, excusez du peu!.....)".

Nu zit ik, aldus onze lezer, „nu zit ik met de vraag: wat bedoelt U eigenlijk met die ZESTIEN PUNTEN? De gehele uitspraken-reeks van 1942? Maar dan kom ik tot een getal van ZEVENTIEN punten, als ik alles optel, nl.:

- 4 over de „Algemene genade";
- 10 over het „Genadeverbond en Zelfonderzoek";
- 2 over de „Onsterfelijkheid der ziel";
- 1 over de „Vereniging der beide naturen van Christus".

Als U deze uitsprakenreeks bedoelt, zou het inderdaad kloppen, dat U gebonden werd (en wij allen met U) aan meer dan één puntje; maar m.i. moet U dan spreken van ZEVENTIEN PUNTEN."

Tot zover deze zeer op prijs gestelde correctie. Inderdaad had ik die „17" op het oog. In het „tellen" van „uitspraken" ben ik nooit een baas geweest. Misschien eer in het „wegen" van de „binding". K. S.

Naschrift. R. A. I. Brief ontvangen; accoord. K. S.